

WZF.7043.8.2018.WK

**Pan
Zbigniew Ziobro**

Minister Sprawiedliwości

Szanowny Panie Ministrze,

do Rzecznika Praw Obywatelskich zwrócił się funkcjonariusz Służby Więziennej w sprawie cofnięcia, przez przełożonego, zezwolenia na prowadzenie dodatkowego zajęcia zarobkowego w formie działalności gospodarczej, bez wskazania przyczyny takiej decyzji.

W sprawie udzielania w służbach mundurowych zezwoleń na dodatkowe zajęcia zarobkowe Rzecznik stoi na stanowisku, że domena ta należy do indywidualnej oceny przełożonych. Regułą jest pełnienie służby, natomiast w drodze wyjątku, pod ustawowo określonymi warunkami, funkcjonariuszowi może zostać wyrażona zgoda na podjęcie dodatkowego zajęcia zarobkowego. Jednakże badając indywidualną sprawę Rzecznik powziął wątpliwości, gdyż obowiązujące przepisy nie przewidują obowiązku przekazania funkcjonariuszowi Służby Więziennej informacji o przyczynie cofnięcia zezwolenia na podjęcie dodatkowego zajęcia zarobkowego.

Zgodnie z art. 160 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (tekst jedn. – Dz. U. z 2019 r., poz. 1427 z późn. zm. dalej: ustawa o Służbie Więziennej):

- 1. Funkcjonariusz nie może bez zezwolenia przełożonego podejmować zajęcia zarobkowego poza służbą.*
- 2. Przełożony może zezwolić funkcjonariuszowi na podjęcie zajęcia zarobkowego poza służbą, jeżeli zajęcie takie:*

1) nie zakłóca wykonywania przez funkcjonariusza obowiązków służbowych w zakresie zadań Służby Więziennej określonych w ustawie;

2) nie narusza prestiżu służby;

3) nie podważa zaufania do bezstronności funkcjonariusza.

3. Udzielone zezwolenie na podjęcie zajęcia zarobkowego **cofa się w przypadku naruszenia któregokolwiek z warunków, o których mowa w ust. 2.**

4. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, tryb postępowania w sprawach udzielania zezwoleń na podjęcie zajęcia zarobkowego poza służbą, dane, jakie powinien zawierać wniosek funkcjonariusza o udzielenie zezwolenia na podjęcie zajęcia zarobkowego poza służbą oraz sposób i termin zawiadamiania funkcjonariusza o udzieleniu zezwolenia, odmowie jego udzielenia albo cofnięciu zezwolenia, uwzględniając sprawność postępowania.

Z kolei wydane na podstawie art. 160 ust. 4 ustawy o Służbie Więziennej rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2010 r. w sprawie udzielania zezwoleń na podjęcie zajęcia zarobkowego poza służbą przez funkcjonariuszy Służby Więziennej (Dz. U. Nr 122, poz. 834 dalej: rozporządzenie) stanowi w § 4, że:

1. Jeżeli po udzieleniu zezwolenia wyjdą na jaw okoliczności uzasadniające odmowę udzielenia zezwolenia, przełożony niezwłocznie, w formie pisemnej, cofa udzielone uprzednio zezwolenie. **Cofnięcie zezwolenia nie wymaga uzasadnienia.**

2. Funkcjonariuszowi, któremu cofnięto zezwolenie, przełożony zapewnia odpowiedni czas potrzebny do rozwiązania umowy o pracę lub jej świadczenia na podstawie innego tytułu albo do zakończenia prowadzenia działalności gospodarczej.

Z powyższego wynika, że cofnięcie zezwolenia następuje w oparciu o przesłanki wymienione w cytowanym art. 160 ust. 2 ustawy o Służbie Więziennej. Dlatego też nieczytelne jest wprowadzenie w rozporządzeniu braku wymogu uzasadnienia takiego cofnięcia, w sytuacji, gdy art. 160 ust. 2 ustawy o Służbie Więziennej w sposób enumeratywny wymienia przesłanki, w oparciu o które takie cofnięcie następuje. Celem tego przepisu jest zapewnienie prawidłowego wykonywania obowiązków służbowych (pkt 1 i 3) oraz ochrona prestiżu/dobrego imienia służby (pkt 2). O ile ustawodawca pozostawił decyzję o udzieleniu zgody na podjęcie zajęcia zarobkowego uznaniu przełożonego (art.

160 ust. 2), o tyle w przypadku naruszenia któregokolwiek z warunków takiej zgody, cofnięcie jest obligatoryjne (art. 160 ust. 3). Funkcjonariusz ma zaś prawo wiedzieć, jakiego rodzaju naruszenia dopuścił się i w oparciu, o którą przesłankę cofnięto mu zgodę. Wynika to z wykładni językowej art. 160 ustawy o Służbie Więziennej.

Stosunek służbowy funkcjonariuszy Służby Więziennej cechuje się: podległością służbową opartą na hierarchiczności i dyspozycyjnością, stąd też uzyskanie zgody na dodatkowe zatrudnienie może następować tylko w wyjątkowych wypadkach i nie może kolidować z wykonywaniem zadań służbowych. Jednakże obowiązujący stan prawny w tym zakresie nasuwa wątpliwości w zakresie, w jakim rozporządzenie nie przewiduje uzasadnienia cofnięcia zezwolenia na podjęcie zajęcia zarobkowego. Rozwiązanie takie sprzyja bowiem arbitralności.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 i art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jedn. – Dz. U. z 2020 r., poz. 627), uprzejmie proszę Pana Ministra o ustosunkowanie się do przedstawionych argumentów i rozważenie możliwości korekty w tym zakresie rozporządzenia w sprawie udzielania zezwoleń na podjęcie zajęcia zarobkowego poza służbą przez funkcjonariuszy Służby Więziennej

Z wyrazami szacunku,

Stanisław Trociuk

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/